

pretakanji vsedeno nesnago od drugih sodov pospravili. —

Vsi prazni sodi se morajo zdaj dobro izprati, na pilike obrniti, se obcediti in osušiti na zračnem kraju; potem se na svoje mesto spravijo, kder sode navadno hranjamo. Ravno tako se očedijo škafi z vso posodo, ki se je rabila. — Ko se je vsa posoda osušila, se koj v klet spravi. Zadnjič se klet lepo očedi in pomete, tudi sodi se obrišejo, čepi še enkrat pregledajo in delo je končano. —

Hren.

M. Hren je v mnogem oziru zelo koristna rastlina in bi zaslužil, da se z večo skrbljivostjo goji nego se to navadno godi.

Mislijo, da je domovina hrenu v deželah okoli baltiškega morja, kder so ga severni Slovani od starodavnih časov poznali, gojili in na vsakojake načine rabili. To mnenje zagovarja prej ko ne tudi nemško ime „Meerrettig“. Iz teh pokrajin se je razširil po celi Evropi in se povsod ali prideluje ali pa divje raste. Nekteri kraji so posebno na glasu zaradi izvrstnega hrena, tako n. pr. na Češkem kraj okoli Kutne gore, Srbija, Srem, Bosna; pri nas na spodnjem Štajerskem obravnavajo gospodinje posebno hren iz Pekerskih hribov zavoljo njegove slasti in ostrosti. Temu je vzrok, da mu tu posebno zemlja in obnebje ugaja, tam pa ga bolje gojijo. Ali pri nekoliko večji skrbnosti in bolj razumnem ravnanju mogel bi se tudi po drugod, malo da ne povsod dober hren pridelati tako, da bi ga za domačo porabo dovolj bilo, se ga pa tudi v tuje kraje lahko prodalo. Koliko lepega, debelega hrena se leto na leto izvažja iz Česke in za njega lepega denarja potegne!

Hren ima podolgasti, včasih po več črevljev v zemljo segajoči koren in zahteva globoko, prhko, nekoliko vlažno zemljo, najbolj mu ugaja prhka, prstenita ilovača. Ako je na taki zemlji vzgojen, je umerjeno, rekli bi, ugodno-ostrega, oslastnega okusa, kakoršnega naj rajši imajo. Stori tudi na žilavem, pustem zemljišču; ali tu je tudi žilav, lesén in preveč oster.

V mnogih krajih naše domovine raste hren sam ob sebi, naj rajši po ilasto-prstenih vinogradih in tako obilno, da ga skoro izkoreniniti ni. Po drugod ga sopet po vrtilih umetno pridelujejo. Zemljišče mu se pripravlja takole: Treba ga je globoko na dva čevlja prekopati (vzrahljati), z strohnelim govejim gnojem dobro pognojiti in po 5—6 čevljev široke, precej visoke grede narediti in ga po 1—2 čevlja narazen, rajše bolj ležeče kakor navpično, po koncu saditi. Pravimo saditi, kajti tudi hren spada med one rastline, ktere se prej po korenju kakor po semenu razplodijo. Razploduje se pa ali po korenju ali po kapicah.

Ker ima namreč glavni koren navadno poleg sebe tudi še tanjših korenin ali žilja, se po 5—8 palecev gosje peró debele na dolgo odrežejo in se tako globoko v zemljo vtisnejo, da jim samo glavica iz zemlje gleda.

Navadnejše se pa sadi po kapicah; odreže se namreč od debelega korena cima (glava) po palec nizko ter se tako kapica v zemljo vsadi. Videli smo, kako da se je debel koren za porabo izkopal, kapica komaj za četrť palca odrezala in se potem ta odrezek samo z ного v zemljo za-teptal, in v kratkem času požene skoro še močnejše.

Samoraščen in samo memogredé (pri kopanju vinograda) prikopani hren naraste na palec in še debelejšje, ali kteremu se bolje streže, ta še črez dva palca in debelejši priraste.

Kdor hren umetno prideluje ter hoče, da mu postane debel, mora mu okoli Kresa koren odkopati, vendar tako, da ga iz poprejšne lege ne iztrga; potem mu pustivši samo glavni koren, vse postranske koreninice ali žilje poreže in ga sopet skrbno zagrebe. Odrezane pristranske koreninice zamoreš sopet posaditi. Ako se to še nekaterekrati ponovi, vzraste hren mnogo debelejšje nego po navadnem načinu.

Hren je od avgusta ali julija pa noter do spomladi naj boljši, dokler se mu mozga, sok sopet ne povrne. — Razven jedilne začimbe, za kar se hren na toliko načinov pripravlja, rabijo ga tudi za zdravilo; kajti čvrsto (frišno) nariban hren položen na kožo služi ji kot dražilo kakor gorušica (ženaf), kteri se tudi primešava; rabijo ga tedaj ali samega ali z gorušico v takih primerljajih, v kterih gre za to, da se vročina iz kože potegne. — Z vinom ali žganjico polit hren jemljejo v umerjenih podatkih proti krčju v želodcu. „Stollova voda“, s ktero si pege z lica preganjajo, pripravljena je tudi iz hrena. Mleko se obvaruje, da se ne siri, ako se nekoliko kapljic hrenovega soka v mleko kane.

(Po Zagreb. Gosp. listu.)

Oglas

zastran napredovalnega poduka v kmetijstvu.

Ministerstvo poljedelstva dovolilo je osrednemu kmet. odboru v Gradcu za tokoče leto 500 gld. z namenom, da se podpira nakupovanje najpotrebniših učnih sredstev pri napredovalnih kmet. solah, in da se dotičnim učiteljem nagrada (25 do 50 gl.) dati zamore. Odbor vabi krajne šolske svete kakor tudi učitelje, ki se s podukom v kmetijstvu pečajo, oglasiti se za podporo.

Ako se prosi za učne pripomočke, se morajo ti in njih namen kakor tudi stroški vsaj poprek naznaniti. — Učitelji želeči remuneracije naj v prošnji povedó tvarine, ktere so obdelovali pri poduku, kako dolgo in koliko ur na tjeđen da je poduk trajal; spričati tudi morajo, da so se sami v

kmetijstvu izšolali. Ob koncu tečaja se poroča osrednemu kmet. odboru, kako da se je šola obiskovala in kakošen da je vspeh. Poročilo pregleda in potrdi okr. šol. vsēt. Nagrada se da ob koncu poduka.

Dopisi.

Iz Celja. 21. apr. (Bela nedelja z novo lučjo.) Nič nenavadnega ni, da smo včeraj, kakor vsako leto imeli prvo obhajilo otrok, razun tega, da je bilo letos veliko menj od prejšnjih let otrok takih, ki šole ne obiskujejo, kajti med 100 jih je bilo nešolarjev le 24, v tem ko jih je druga leta dobra tretjina ali še več nešolarjev bilo. — V kroniko celjskega mesta pa se bo včerajšni den zapisal zato, ker se je sinoči prvokrat mesto s plinovo svečavo razsvetilo. Svetilnice so veliko okusnije in pripravnije od unih, v katerih je petrolej gorel. Ob 8. uri je domača godba začela igrati pred mestno hišo, ktera je bila lepo umetno razsvetljena. Na pomolih (altani) ste bili dve piramidi, sredi grb celjskega mesta s 3 zvezdami, vse iz lučic napravljeno.

Nova luč po mestu bo res boljša od stare, kakor se je včeraj pokazalo; bodo li pa tudi duhovi, ki vedno po luči v svojem smislu kričijo, bolj razsvetljeni, kakor dozda, je težko misliti. Duševnega razsvetljenja je dan denešnji prav težko dobiti, kajti se očitno spolnuje beseda Gospodova: da ljudje temoto rajši imajo kakor luč! —

Iz Ptuja, 15. apr. (Liberalno junaštvo.) Velikonočni ponedeljek, 14. t. m. imelo je naše politično-gospodarsko društvo občni zbor. — Društveni odbor je bil povabil k skupščini našega poslanca, g. Hermana, kteremu je tako prilika bila dana, poročati volilcem o svojem delovanju v deželnem zboru. — Ko je društveni prvosednik, č. g. župnik M., skončal svoj nagovor, poprime besedo g. Herman. Komaj pa nekoliko minut čisto mirno in objektivno o rečeh, ki so sploh znane in tudi v slovenskih listih že mnogokrat popisane bile, govori, vstane politični komisar, g. Rupnik, in reče brez vsake poprejšne opazke ali kakega ugovora: „Društvo“ (reči bi bil moral: skupščina) je razpuščeno!“

Kot razlog temu je navedel, da g. Herman kot gost pravice nima v skupščini govoriti!! — Tega pa niti društvena postava, niti pravila šentlovenskega društva ne branijo, kakor tudi po drugod nikjer politična gosposka ne ugovarja, ker ugovarjati ne more, ako neud s privoljenjem prvosednika besedo v skupščini povzame. G. komisar se je potem še z drugimi ugovori skušal zagovarjati. Rekel je, da se v „gospodarskem“ društvu o političnih rečeh govoriti ne sme, kar je pa očitno krivo, ker je omenjeno društvo „politično-gospodarsko“. — Izgovarjal se je tudi s tem, da je nazočih neudov — par

ženk je namreč pri vratih stalo — spupščina je pa — po komisarjevih mislih — tajna! To je naravnoč smešno, ko bi prežalostno ne bilo! — Ko bi skupščina ne bila javna, bi tudi komisarja ne bilo; ker je pa kot javna se gosposki naznanila, zato je bil prišel g. komisar, in s svojo nazočnostjo je komisar sam sebe očitno pobijal, in to toliko hujše, ker je on sam nepoznanega gosta seboj pripeljal, ki se je brez ugovora zborovanja udeleževal! — Slednjič je društveni odbor dvakrat: v št. 14. in 15. „Slov. Gosp.“ v javno skupščino povabil ude in volilce sploh, če tudi niso društveni udje, da zaslišijo poročilo g. poslanca. — To čudno postopanje g. komisarja vzbudilo je med skupščinarji misel, da je vse to napleteno bilo edino le v ta namen, da se liberalcem nevšeč g. poslanec — ošviga (blamira).

(Konec prihodnjic.)

Iz ljutomerske okolice. Zeló nas je osupnila vest iz bližnjega, vseskozi narodnega trga Središča, da so si tam g. V., po rodu Nemca, za prvosednika v krajni šolski svet zvolili. Novica bila je toliko bolj neverjetna, ker voljeni ni le trd Nemec, temuč tudi drugoverec — protestant! — Tolaži nas edino le to, da je g. V. v obče pošten, narodnosti in naše verí manj nasproten, kot marsikteri možicelj slovenske krvi in katoličan — po imenu. Vsekako pa se čudimo, kako li je mogoče, da si narodni (?) tržani ravno načelnika iz „blašene Nemčije“ volijo, ker v svoji sredini dovolj sposobnih oseb za predsedništvo štejejo, in ker inace stranske ljudi posebno radi nemajo, češ, da imajo od njih več škode kot koristi. — Čudno pa ostane, da si župnija, ki je razun „enega“ žida in „enega“ protestanta popolno katoliška, drugoverca voli v krajni šol. svet in to še za prvosednika! — Mar Središčanje ne vedó, da je krajni šolski svet tudi za to, da brani šolske mladéž katoliško izrejo? Bode li drugoverec to bolj pospeševal kakor domačin katoličan? Sramota, da nespametni Slovenec vedno le tuje povzdiguje, domače pa zmetuje! Središčani, drugo pot pa žida!!

Iz gor. Radgone. (Okrajni zastop se kuja. Zlata avtomija.) Naš okr. zastop šteje 6 izvoljenih udov in prvosednika, skupaj 7 glav. Da se glasovati zamore, je treba razen prvosednika četirih zastopnikov nazočih. Prvosednik razpisuje sejo za sejo, gospodje pa, ki imajo „avtonomijo“ vedno na jezikih, ostajajo lepo doma ter se seje vršiti ne morejo. Med temi „strikarji“ je tudi naš liberalni okr. glavar, ki sicer vedno srenjam očita, da svojih dolžnosti ne spolnujejo. Naj bi vendar sam z vestnim spolnovanjem svojih dolžnosti lep izgled dajal. Tako pa ravno nja vne-marnost in opozicija proti konservativnemu okr. načelniku tudi druge odbornike zapeljuje, da k sejам redno ne prihajajo.

Pri takem stanju morajo vsi poslovi zaostajati, škodo pa trpi naše ljudstvo. Po novejši postavi mora namreč okr. zastop v to privoliti, da